

از ماندگاری تا پایداری در هنر و معماری اسلامی

مهنا مطیعی*¹، حسین کتولی²

1- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد علوم تحقیقات ، Email: motiee_arc@yahoo.com

2- حسین کتولی ، عضو هیات علمی گروه معماری دانشگاه گلستان Email: h.katooli@gmail.com

چکیده

امروزه واژه پایداری در معماری بار مفهومی بسیار سطحی، کم فروغ و خالی از ویژگیهای معنوی و عرفانی، در مقایسه با حکمت جاویدان در هنر و معماری اسلامی یافته است؛ که به علت سرعت در انتشار و اقبال برداشت غربی و وارداتی آن، از مبنایی خردمندانه و الهی که می توانسته بهره مند گردد، دور افتاده است. وقتی صحبت از ماندگاری یک اثر می شود در مورد آرمان معمار در دوره های مختلف تاریخی که همیشه در پی ساخت یک معماری جاودان بوده است، اشاره می گردد؛ وقتی به بررسی عوامل تاثیر گذار مانایی در یک اثر معماری می پردازیم، به این نتیجه می رسیم که معمار حکیم با توجه به تمام جنبه های موثر در انسان توانسته به آرمان خود نزدیک شود و در مرتبه ای بالاتر توجه به خداوند را که خالق انسان است، در پس کالبد ظاهری، در ناخودآگاه مخاطب القا کند. معمار حکیم با توجه به انسان که مخلوق خداوند است معماری مانایی خلق نموده و با توجه به طبیعت که آن نیز از مخلوقات خداوند است، حکمتی جاویدان در اثر خود تزریق کرده که این پایداری به معنای توجه معنوی به طبیعت و یکی شدن معماری با آن در ظاهر و باطن می باشد؛ که در نهایت به جاودانگی یک اثر معماری می انجامد. در این مقاله بعد از اینکه راه های ماندگاری هنر اسلامی را بررسی کردیم، سعی در معرفی سهم طبیعت، به عنوان یکی از شاخصه های پایدار در این ماندگاری نموده و به بررسی عوامل تاثیر گذار ماندگار و پایدار در طبیعت و هنر اسلامی می پردازیم.

واژه های کلیدی: کلید واژه: هنر اسلامی، معماری اسلامی، ماندگاری، پایداری، طبیعت

1-مقدمه

پایداری در صنعت، اقتصاد و ... ، امروزه یکی از مهمترین مباحث در جوامع علمی دنیاست. توجه به پایداری و تدوین و تدقیق اصول آن، دغدغه بسیاری از دانیان رشته های گوناگون است که در این میان معماری پایدار، مورد اقبال زیاد اساتید و دانشجویان معماری است با اصولی که غالباً توجه به بستر و ارائه راهکارهای اقلیمی و بهینه سازی انرژی از اصلی ترین موارد آن است.